

Workshops Conferentie 2023

Ik ben omdat wij zijn

Inhoud

Workshop Pijlers voor burgerschapsonderwijs – oefenplaats	2
Workshop “Nieuwsgierigheid naar de ander” – Leerlingparticipatie.....	3
Workshop kort socratisch gesprek over inclusie	4
Workshop Je naam noemt je	6
Workshop “Wat kan Anansi ons vertellen?”	7
Workshop Je was toch zo slim?!	8
Workshop Toekomstscenario’s ontwerpen.....	9
Workshop Doe wat meer met een beetje minder.....	10
Workshop Diversiteit in prentenboeken	11
Workshop Deep democracy in de klas.....	12
Workshop Als ik in de spiegel kijk.....	13
Workshop Ik zie rond in de wereld.....	14
Workshop Verhalen uit andere culturen	15
Workshop Welke beelden laten we spreken?	16
Workshop Living Library – Kom in gesprek met een levend boek!.....	17
Gezondmakend leiderschap.....	18

Workshop Pijlers voor burgerschapsonderwijs – oefenplaats

Door Gerben Deenen

Sinds 2014 ben ik verbonden aan BVS–schooladvies als adviseur rekenen en begaafdheidsonderwijs. Na mijn studie aan Hogeschool Helicon heb ik op Vrijeschool Widar in Delft gewerkt als klassenleerkracht en me gespecialiseerd in het onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen. Naast mijn werk als adviseur bij BVS–schooladvies ondersteun ik scholen bij trajecten van *Goed worden, goed blijven (plus)* bij de PO–raad.

Inhoud workshop

Burgerschapsonderwijs is geen los vak, maar moet geïntegreerd worden aangeboden en breed verankerd zijn in het curriculum. Het is een vakgebied met een kleine kennisbasis. Een groot deel wordt beschreven als attitudes van leerlingen en sensitief handelen van leerkrachten. Dit begint bij weten waar het nu eigenlijk over gaat, zoeken naar wat al aanwezig is en wat nog ontwikkeld moet worden.

Tijdens de workshop staan we kort stil bij de pijlers voor burgerschapsonderwijs. We brengen in kaart welk aanbod al zichtbaar is in vrijescholen en waar de kansen liggen. Aan de hand van deze eerste brainstormsessie formuleren we verschillende kijkrichtingen. Hiermee kun je in je eigen school onderzoeken welke gesprekken gevoerd moeten worden om de leerkrachtsensitiviteit te vergroten en om aan attitudes van leerlingen te werken.

Doelstelling

Aan het eind van de workshop ken je de pijlers van burgerschapsonderwijs. Je ontwikkelt een bril en taal om met elkaar in gesprek te kunnen rondom diverse thema's binnen het burgerschapsdomein.

Werkwijze van de workshop

Na een korte verkenning van de pijlers voor burgerschapsonderwijs, gaan we in verschillende rondes aan het werk om taal te vinden bij de verschillende pijlers. We formuleren concrete kijkrichtingen, waarmee in de eigen school het gesprek geopend kan worden.

Doelgroep:

kleuterbouw, po, vo, leidinggevenden

Aantal deelnemers

Minimaal: 10

Maximaal: 20

Workshop “Nieuwsgierigheid naar de ander” – Leerlingparticipatie

Door Noor Zomerma

Sinds 2020 ben ik verbonden aan BVS Schooladvies als schoolpsycholoog en onderwijsadviseur. Ik ben begonnen als leerkracht en heb daarna gedurende de jaren verschillende rollen vervuld in de school. Leerlingparticipatie volgt voor mij uit het thema inclusie: meedoen. Dat heb ik onderzocht (en dat onderzoek ik nog steeds) door diagnostisch onderzoek bij de individuele leerling, maar ook in gesprekken en werk op het niveau van de groep en de school.

Inhoud workshop

In deze workshop behandelen we hoe je de leerling op verschillende gebieden en op verschillende wijzen kan betrekken bij het vormgeven van het onderwijs. Bevraag je de leerling bijvoorbeeld alleen op individueel niveau of mogen ze meedoen op het niveau van de school? En mogen leerlingen meedenken? Of mogen zij meebeslissen? We gaan hier, en naar alle varianten die daar tussenin liggen, naar kijken. We leren over de onderbouwing hiervoor: waarom zou je leerlingen betrekken bij het vormgeven van het onderwijs? Daarnaast gaan we praktisch aan de slag, waarbij we ook kunnen leren van en met elkaar.

Doelstelling

Na de workshop heb je kennis van de theoretische onderbouwing van leerlingparticipatie. Waarom is dat belangrijk voor de leerling? Wat brengt het je als leerkracht, als school? Daarnaast heb je een verkenning van je eigen school gemaakt wat betreft leerlingparticipatie op verschillende domeinen én heb je een eerste stap om dit verder vorm te gaan geven op school.

Werkwijze van de workshop

Je krijgt handvatten van de workshopleider. Onder leiding van mij ga je samen in gesprek, wissel je uit ter inspiratie en maak je een praktische volgende stap.

Doelgroep:

kleuterbouw, po, vo, leidinggevenden

Aantal deelnemers

Minimaal: 8

Maximaal: 20

Workshop kort socratisch gesprek over inclusie

Door Jeanneke Brosky

Sinds 2017 ben ik verbonden aan BVS–schooladvies als adviseur. Naast mijn werk als adviseur ben ik ruim 20 jaar werkzaam op de voortgezet vrijeschoolschool Bernard Lievegoed School in Maastricht als docent Nederlands. Op deze school heb ik diverse functies en taken gehad, waaronder staffunctionaris personeel en teamleider van het bovenbouwteam. Mijn belangstelling gaat uit naar vraagstukken rondom motivatie en zelfstandigheid van leerlingen, activerende didactiek en coaching van leerlingen. Ik begeleid (startende) docenten met individuele vragen over hun dagelijkse lespraktijk en ga in docententeams aan de slag met onderwijsontwikkeling, teamontwikkeling en communicatie. Bij opleidingen aan nieuwe vrijescholen maak ik de verbinding naar de achtergronden vanuit praktische voorbeelden en opdrachten.

Inhoud workshop

In zijn werk onderscheidt Orhan Agirdag drie manieren waarop je kan reageren op diversiteit in het onderwijs:

- assimilatie, waarbij je de verschillen weg probeert te werken door de diversiteit te verminderen door bijvoorbeeld het spreken van een andere taal op school te verbieden;
- kleurenblindheid, waarbij je de verschillen negeert vanuit het idee dat iedereen gelijk is;
- multiculturalisme, waarbij je actief gebruik maakt van de diversiteit van leerlingen.

We verkennen in een aantal gespreksrondes met elkaar het thema *inclusief onderwijs* vanuit de drie perspectieven van Agirdag: *assimilatie*, *kleurenblindheid* en *multiculturalisme*. Zo kun je uiteindelijk zelf benoemen wat je ten aanzien van deze kwestie aan het hart gaat of wat we ons ter harte moeten nemen.

Doelstelling

Aan het einde van de workshop heb je met anderen zienswijzen en ervaringen gedeeld rondom het thema *inclusie* en kennisgemaakt met een gespreksvorm die je mee kunt nemen naar je eigen team.

Werkwijze van de workshop

We gaan samen toveren aan de hand van de volgende stappen

T ijd afspreken
O onderwerp bepalen
V ragen stellen
E ervaringen delen
R eacties geven
E essentie bepalen
N akaarten

Doelgroep:

Voor iedereen

Aantal deelnemers

Minimaal: 4

Maximaal: 10

Workshop Je naam noemt je

Door Annechien Wijnbergh

Mijn naam is Annechien Wijnbergh (1962) en ik ben onderwijsadviseur bij BVS–schooladvies. Ik hou me vooral bezig met het ondersteunen en inspireren van leraren op vrijescholen. Mijn doel is om mensen te bemoedigen in het durven ontwerpen van eigen lessen; van het leren vertellen van verhalen tot het ontwerpen van taalperiodes en begrijpen hoe de leerlijnen daarin verweven kunnen worden. Zelf ben ik jarenlang juf geweest en heb daardoor veel ervaring op dit gebied.

Inhoud workshop

Deelnemers leren het bedenken en ontwerpen van verschillende schrijfopdrachten, die passen bij de periode.

Een stille stem in de klas kan luider zijn op papier. Schrijven maakt het gesproken woord krachtiger. Schrijven versterkt onze identiteit. Door te spreken ontwikkelt het denken zich en schrijven maakt dit proces zichtbaar. Je bent preciezer dan in het spreken, en tegelijk beweeglijk, omdat je steeds zoekt naar woorden waarmee je de lezer bereikt. Wanneer leerlingen veel uitgenodigd worden hun eigen teksten te schrijven, werkt dat versterkend op de reflectie en betrokkenheid.

Door gebruik te maken van ontwerpkaarten, is het eenvoudig voor leerkrachten om een heldere opdracht te geven. Hiermee worden de leerlingen concreet ondersteund bij het schrijfproces. En omdat de opdracht helder is, is het ook eenvoudiger om de leerlingen te leren reflecteren op hun eigen schrijfproces. Tenslotte maakt het stellen van een heldere schrijfinstructie het leerkrachten en leerlingen zelf gemakkelijker om de schrijfproducten concreet te beoordelen.

Doelstelling

In deze workshop leer je een instrument gebruiken waarmee je op eenvoudige wijze een schrijfopdracht voor je klas kunt ontwerpen, passend bij de periode en bij de leeftijdsfase.

Werkwijze van de workshop

Ik introduceer een werkwijze waarin de keuze genre, tekstsoort en focus van instructie in logisch verband met elkaar komen te staan. We gaan het eerst zelf schrijvend ervaren en vervolgens ontwerpt iedereen een schrijfopdracht voor eigen klas voor de komende week.

Doelgroep:

po, vo, leidinggevenden

Aantal deelnemers

Minimaal: 5

Maximaal: 20

Workshop “Wat kan Anansi ons vertellen?”

Door Frieda Wijnands (onderwijsadviseur) en Fleur Hilhorst (docent VO)

Sinds 2021 ben ik verbonden aan BVS–schooladvies als onderwijsadviseur. Daarnaast ben ik schoolleider op de Tobiasschool in Amsterdam. Binnen het onderwijs heb ik met veel plezier gewerkt met nieuwkomerskinderen, in het vrijeschool speciaal basisonderwijs als klassenleerkracht, als intern begeleider en de afgelopen jaren als directeur bestuurder. Mijn belangstelling en aandacht is altijd uitgegaan naar daar waar leren en ontwikkelen in de breedste zin van het woord niet vanzelf gaat.

Fleur Hilhorst is docent beeldende vorming en grafische technieken in het voorgezet onderwijs. Daarnaast mentor van een klas op de Tobiasschool VO.

Inhoud workshop

Anansi is een van oorsprong Afrikaans fabeldier waarover vele verhalen bestaan, die eeuwenlang van generatie op generatie werden doorgegeven. Hij groeide uit tot een mythische verzetsheld onder tot slaafgemaakte Afrikanen, en geldt tot de dag van vandaag als een icoon binnen de Surinaams–Nederlandse cultuur. We behandelen in het kort de geschiedenis van Anansi en hoe deze betekenisvol verweven kan worden in de klas en binnen de school.

In deze workshop gaan we met de druktechniek ‘linoleum snijden’ een stukje van het web van Anansi maken. Waarin iedereen zijn eigen unieke stukje vormgeeft maar we als groep één geheel zijn, *‘Ik ben omdat wij zijn’*.

Doelstelling

In deze workshop wordt het verhaal van Anansi gekoppeld aan de bouwstenen van burgerschap. En hoe het betekenisvol verweven kan worden met het leerplan van de vrijeschool. Aan het einde van de workshop heb je een linoleumsnede en een afdruk hiervan gemaakt. Je kunt deze creatieve verwerking op vele manieren inzetten in de eigen klas.

Werkwijze van de workshop

Na een korte inleiding over Anansi gaan we met de handen aan de slag.

Doelgroep:

po, vo, leidinggevenden

Aantal deelnemers

Minimaal: 8

Maximaal: 20

Workshop Je was toch zo slim?!

Door Saskia Snickers

Sinds 2010 ben ik werkzaam als schoolpsycholoog bij BVS–schooladvies. Daarnaast doe ik promotieonderzoek aan de Rijksuniversiteit Groningen naar het engagement voor het leren bij hoogbegaafde leerlingen. In mijn onderzoek staat de stem van het kind centraal. Mijn expertise is diagnostiek van leer- en gedragsproblemen en het formuleren van handelingsgerichte adviezen die praktisch toepasbaar zijn in de klas.

Inhoud workshop

In deze workshop behandelen we het thema “de vooroordelen voorbij: praten met kinderen vanuit een oprechte dialoog.” Diagnostiek kan helpen om zicht te geven op oorzaken van gedrag en cognitieve mogelijkheden van kinderen. Het kan een leidraad bieden in de begeleiding, maar het kan ook een belemmering vormen in het open blijven kijken naar het kind.

In deze workshop gaan we aan de hand van een aantal concrete voorbeelden vanuit de onderwijspraktijk oefenen met het voeren van kindgesprekken, waarin onbevooroordeeld kijken het uitgangspunt is.

“De volgende dag... heb ik voor het eerst niet *tegen* de kinderen, maar *met* de kinderen gesproken; ik praatte niet over hoe ik wilde dat zij zouden zijn, maar over hoe zij willen en kunnen zijn’... (Korczak, 1986)

Doelstelling

Je krijgt handvatten en kijkrichtingen om vanuit een open blik te kunnen gaan oefenen met het voeren van kindgesprekken.

Werkwijze van de workshop

Ik introduceer het onderwerp ‘praten met kinderen’, door historisch perspectief en concrete handvatten te bieden met betrekking tot dit onderwerp. We gaan vanuit casuïstiek aan de slag met oefenen.

Doelgroep:

po

Aantal deelnemers

Minimaal: 5

Maximaal: 20

Workshop Toekomstscenario's ontwerpen

Door Hans Passenier

Tot 2020 werkte ik als directeur voor BVS en de laatste jaren werk ik er als senior–adviseur. Ik adviseer op het gebied van organisatie en teamontwikkeling. Daarnaast ben ik ook betrokken bij opleidingen van nieuwe leraren. De ontwikkeling van vrijescholen is waar ik enthousiast van wordt. Ik ben gestart als scheikundeleraar. Daardoor heb ik veel aspecten in het vrijeschoolonderwijs meegemaakt in de afgelopen 38 jaar. In deze workshop gebruiken we een werkvorm uit mijn laatste boek *Ontwikkeling van een schoolorganisatie*.

Inhoud workshop

De onderwerpen diversiteit, inclusie en gelijkheid roepen veel vragen op over de toekomst en hoe we daar ons in de organisatie toe verhouden. In deze workshop oefenen we door het gebruik van de werkvorm “scenario's ontwerpen” een toekomstbeeld te visualiseren. In de cultuur van de organisatie leven we allemaal met onze eigen biografie. Tegelijkertijd geven we met ons handelen vorm aan de biografie van de organisatie. Als we terugkijken, zien we keuzes die gaandeweg gemaakt zijn. Door de blik op de toekomst te richten, kan een innerlijk besluit rijpen en kunnen de deelnemers zich daar bewust van worden. Het laten opkomen van verschillende beelden van de toekomst is een manier om een keuze voor een bepaalde richting aan de oppervlakte te brengen. Door deze toekomstbeelden met elkaar te delen, worden de deelnemers zich scherper bewust van de keuzemogelijkheden. We richten ons in deze oefening op het vraagstuk rondom diversiteit en inclusie. Ter voorbereiding zou je kunnen luisteren naar de podcasts van Meesterwerk, aflevering 150 t/m 155.

Doelstelling

Aan het eind van de workshop heb je gereflecteerd op verschillende scenario's van jezelf en anderen op dit thema. Het kan de basis vormen voor toekomstige keuzes. Daarnaast is het een werkvorm die later in de eigen organisatie gebruikt kan worden.

Werkwijze van de workshop

In kleinere groepjes gaan we in een bepaalde werkvorm spreken over drie scenario's die de deelnemers hebben opgeschreven, uitgaande van het vraagstuk diversiteit, inclusie en ongelijkheid. In het eerste scenario gaat alles verder zoals het is. Vanbuiten veranderen er dingen, de organisatie blijft zoals deze nu is. In het tweede scenario is de grote droom van de deelnemer in vervulling gegaan, en de omgeving van de organisatie is daarin meebewogen. In het derde scenario heeft er een omwenteling plaatsgevonden; de medewerkers en hun omgeving zijn fundamenteel veranderd.

Doelgroep:

Leidinggevenden, leraren

Aantal deelnemers

Minimaal: 6

Maximaal: 21

Workshop Doe wat meer met een beetje minder

Door Lisette Stoop

Sinds 2013 ben ik als adviseur verbonden aan BVS–schooladvies. In mijn loopbaan heb ik van meet af aan gewerkt op vrijescholen. Met veel plezier heb ik 30 jaar gewerkt als klassenleraar voor klas 1 t/m 6 en ook als vakleraar en invalkracht, met name op de Zeister vrijeschool. Naast mijn werk als klassenleraar had ik coördinerende taken en was Regenboogspecialist (sociale–emotionele vaardigheden) op school. In mijn biografie gaan sociale vaardigheden en pedagogiek hand in hand en zet ik me in voor kunstzinnig en verbindend lesgeven! Als adviseur help ik leraren en teams bij onderwijsontwikkelingen, zoals activerende didactiek en het integreren van denken, voelen en willen in de lespraktijk. Ook begeleid ik leraren om wegwijs te worden in het vrijeschoolonderwijs met de opleiding vrijeschoolpedagogie voor leraren in het basisonderwijs. Met veel plezier geef ik de sociale vaardigheidstrainingen Regenboog aan klassen en teams. Het ontwikkelen van leerlijnen mediawijsheid en digitale geletterdheid behoren ook tot mijn interesse en werkgebied.

Inhoud workshop

Doe wat meer met een beetje minder, dat is het motto van deze workshop. Aan de hand van de kaarten van het Regenboogspel gaan we al doende ontdekken welke mogelijkheden deze ideeën ons nog meer geven. Hoe kunnen we in de klas al spelenderwijs en op kunstzinnige wijze aandacht besteden aan het vraagstuk rondom diversiteit en inclusie? Wij samen is het vertrekpunt; samen met oog voor ieders eigen individualiteit. De spelen die je (eventueel) al in je klas doet verder uitbouwen en verdiepen. Dus vandaar de titel ‘doe wat meer met een beetje minder’.

Doelstelling

Je beschikt over handvatten om de kaarten uit het kinderspel van Regenboog vanuit het gezichtspunt van diversiteit en inclusie divers, creatief en direct in te kunnen zetten in je klas, zowel de kunstzinnige mogelijkheden als de spel- en bewegingsideeën.

Werkwijze van de workshop

We gaan praktisch en actief aan het werk. We vervlechten zowel spel en kunstzinnig werken.

Doelgroep

Kleuterbouw, po, vo,

Aantal deelnemers

Minimaal: 14

Maximaal: 24

Workshop Diversiteit in prentenboeken

Door Cécile de Jong

Sinds 2018 ben ik werkzaam als specialist jonge kind bij de BVS–schooladvies. Ik ben mijn loopbaan gestart als kleuterleidster op de vrijeschool. Daarna ben ik kort werkzaam geweest op een vrije peuterspeelzaal en vele jaren als kleuterjuf in het speciaal onderwijs (gedragsproblematiek). Voor ik bij BVS–schooladvies in dienst trad heb ik elf jaren met veel plezier als intern begeleider gewerkt op de Zeister Vrije School.

Mijn liefde voor het jonge kind is in de jaren niet verminderd. Het blijft prachtig te zien hoe puur ze kunnen zijn en hoe belangrijk het is dat zij zich op hun eigen tempo mogen ontwikkelen. Mijn analytisch vermogen maakt dat ik vanuit de antroposofische achtergrond een goede verbinding kan maken tussen de praktijk en de theorie. Mijn ervaring en mijn verdiepende scholing maakt dat ik die theorie ook handen en voeten kan geven. Daarmee kan ik een bijdrage leveren aan de scholing en ontwikkeling van begeleiders van het jonge kind. Ik help hen te verwoorden wat reeds in hun handelen aanwezig is en laat hen nadenken over hun groeimogelijkheden. Dit doe ik ook bij de teamontwikkeling binnen scholen.

Inhoud workshop

De klassen in onze scholen worden steeds diverser. Herkennen kinderen uit de klas zich in nog de prentenboeken die we aanbieden? Geven wij in ons aanbod in de klas de diversiteit die kinderen om hen heen waarnemen ook weer? Hoe divers zijn onze prentenboeken? In deze workshop maken we kennis met oude en nieuwe boeken die op de markt zijn.

Doelstelling

Aan het eind van de workshop kijk je met een andere bril naar prentenboeken en word daarin bewuster van je aanbod.

Werkwijze van de workshop

We bekijken meerdere prentenboeken vanuit het oogpunt van diversiteit. Van welke boeken wordt je enthousiast? Welke boeken vind jij algemeen bruikbaar in de klas, welke boeken in uitzonderlijke situaties? Welke boeken heb je al in je klas?

Doelgroep

Kleuterleerkrachten, Leerkrachten klas 1–3, Peuterleidsters, IB

Aantal deelnemers

Minimaal: 10 deelnemers

Maximaal: 20 deelnemers

Materialen

Cécile zorgt voor een diversiteit aan prentenboeken. Mocht je zelf een boek hebben dat past bij dit thema en dat je met ons wil delen, breng het dan gerust mee.

Workshop Deep democracy in de klas

Door Jacoba Pyllyser

Sinds 2021 ben ik als schoolpsycholoog verbonden aan de BVS–schooladvies. Ik ben opgeleid als orthopedagoog met een specialisatie in het onderwijs. Deze omgeving heeft me altijd getrokken, omdat dit bij uitstek een oefenplaats is voor omgaan met verschillen voor zowel de volwassenen die om de kinderen heen staan als de kinderen die dagelijks met elkaar in contact komen. De processen en dynamieken die binnen en buiten het klaslokaal ontstaan kunnen de leerlingen ondersteunen of enorm tegenwerken. Vanuit haar werk probeer ik dagelijks leerlingen met een ondersteuningsvraag te begrijpen binnen hun context en zoek ik naar manieren om de leerling en zijn omgeving beter op elkaar af te stemmen.

In mijn werkzame leven heb ik zowel als groepswerker als in coördinerende rollen ervaringen opgedaan. Hierdoor kan ik vanuit het oogpunt van kind, leerkracht als bestuurder meedenken bij opvoedkundige vraagstukken van alle leeftijden.

Inhoud workshop

Deep Democracy is een besluitvormingsproces, waarin je actief alle meningen boven water probeert te krijgen. Je past deze methode toe om negatieve onderstromen, ongeuite tegenwerkingen en stilgehouden argumenten tegen te gaan. Het resultaat is dat mensen zich echt gehoord voelen, sabotage en macht voorkomen worden en betere besluiten worden genomen. Andere opvattingen krijgen aandacht en waardering, waardoor compromissen sluiten niet meer nodig is. Hierdoor bereik je een werkelijke consensus.

Gedurende de workshop ga je vanuit de theorie op zoek naar gedrag op je eigen sabotagelijnen en leer je jouw rol kennen binnen de context van jouw werkomgeving. Daarnaast onderzoeken we middels een korte werkvorm op welke manier je in je klas actief op zoek kunt gaan naar de stem van de minderheid en op die manier tot een beter klassikaal besluit kunt komen.

Doelstelling

Aan het einde van de workshop heb je een werkvorm geleerd die je kunt inzetten in de klas om tot een meer inclusieve besluitvorming te komen.

Werkwijze van de workshop

Eerst bespreken we kort de theorie van Deep Democracy. Vervolgens laten we de theorie leven door hem te koppelen aan je eigen gedrag in de context van jouw werkomgeving. Tot slot oefenen we een werkvorm die helpt om tot een betere besluitvorming in de klas te komen. De workshop is geschikt voor leerkrachten van leerlingen vanaf klas 4.

Aantal deelnemers

Minimaal: 5

Maximaal: 12

Workshop Als ik in de spiegel kijk...

Door Lonneke Kromhout

Sinds 2021 ben ik aan BVS–schooladvies verbonden als adviseur. Daarvoor was ik werkzaam als klassenleerkracht op diverse vrijescholen, waarvan de laatste tien jaar op vrijeschool de Zonnewende in Zutphen. Naast het werken voor de klas was ik coördinator veiligheidsbeleid en vertrouwenspersoon. In die functie heb ik veel met individuele kinderen en groepjes kinderen gewerkt en gesproken. Ik heb me altijd betrokken gevoeld bij de kinderen waar het niet vanzelf mee gaat. Hen te begeleiden en stappen te zien zetten binnen de groep was voor mij een wezenlijk deel van mijn werk. Verder ben ik betrokken geweest bij het ontwikkelen van het veiligheidsbeleid op de Zonnewende. Sinds september 2021 geef ik met veel enthousiasme regenboogtrainingen op verschillende scholen.

Inhoud workshop

Spiegelverhalen vertellen in de klas kan een manier zijn om dat wat er speelt op een beeldende manier aan de kinderen terug te geven. Luisterend naar spiegelverhalen herken je op een onbewust niveau jezelf en jouw werkelijkheid. En dat werkt door in je leven. Spiegelverhalen zijn uniek. Ze zijn gericht op een specifieke situatie, moment, klas, kind, gebeurtenis. Door het vertellen van zulke verhalen kunnen alle kinderen van je klas zich gezien en gehoord voelen. De beelden die we gebruiken komen vaak voort uit onze eigen geschiedenis, opvoeding en wereldbeeld. Maar herkent iedereen zich daarin? Hoe kan je verhalen maken waarbij je buiten je eigen kader kijkt, verhalen waardoor alle kinderen zich gezien voelen? Daar gaat deze workshop over.

Doelstelling

Aan het eind van de workshop heb je zicht op je eigen kader van waaruit je verhalen vertelt en de moed om verder te kijken naar beelden die voor jou niet zo vanzelfsprekend zijn.

Werkwijze van de workshop

Schrijven, ontdekken, uitwisselen.

Doelgroep

po klas 1 t/m 6

Aantal deelnemers

Minimaal: 4

Maximaal: 12

Workshop Ik zie rond in de wereld

Door: Rob van der Meijden

Als docent, schoolleider en bestuurder werkte ik vanaf 1989 op meerdere vrijescholen in Nederland en sinds 2020 ook als adviseur voor BVS–schooladvies. Vrijescholen zijn voor mij plaatsen ‘waar levenswegen samenkomen’ en mensen vanuit alle achtergronden hun best doen om goed en betekenisvol onderwijs voor een nieuwe generatie te verzorgen. En het is goed als dat onderwijs aansluit bij de wereld en de tijd waarin we leven. Hedendaags vrijeschoolonderwijs is onderwijs dat jongeren helpt in hun ontwikkeling tot zelfstandig oordelende, sociaal voelende en gericht handelende volwassenen.

Inhoud workshop

Als leerlingen en leerkrachten op jullie school ‘rondzien in de wereld’, wat zien ze dan eigenlijk? In welke wereld leven zij? De wereld is geen objectief gegeven waar je, als je maar genoeg je best doet, allemaal hetzelfde ziet. De wereld is voor iedereen iets anders, alleen al omdat iedereen letterlijk op een andere plaats staat.

Je verplaatsen in de wereld van de ander, is een goede oefening om de ander beter te begrijpen. En daardoor wellicht je pedagogische werk beter af te kunnen stemmen op die anderen en die andere wereld waarin zij leven. Soms lijkt de kloof tussen onze leerlingen en ons wel erg groot. Als we deze kloof niet kunnen overbruggen, is zinvolle pedagogie moeilijk voorstelbaar. Laat staan dat we dan de kloof kunnen overbruggen tot al die anderen en al die andere werelden van mensen die de vrijeschool nog niet gevonden hebben.

Doelstelling

Je leert werken met eenvoudige werkvormen die het inleven in de wereld van de ander mogelijk maken. Je kan die zelf toepassen en er ook mee werken in de klas of met een team.

Werkwijze van de workshop

In deze werkgroep beginnen we klein en bij het begin: binnen je eigen schoolwereld en die van de leerlingen en collegae waarmee je dagelijks werkt. Je onderzoekt wat je zelf ziet, voelt en denkt als je rondziet in de wereld en hoe je die wereld beoordeelt. Maar ook wat je daadwerkelijk doet in die wereld. En je verplaatst je in de wereld van de ander.

Doelgroepen:

Leerkrachten (docenten) en onderwijsondersteuners (ook leidinggevenden) in het VO en PO.

Aantal deelnemers

Minimaal: 10

Maximaal: 20

Workshop Verhalen uit andere culturen

Door Renske Kessler

Ik werk sinds 2001 binnen de vrijeschool en ben momenteel leerkracht, autismecoach en rekenspecialist op Waldorf aan de Werf, een inclusieve vrijeschool in Amsterdam. Het blijft voor mij een vak waarin ik iedere keer opnieuw veel vreugde beleef. Vanuit mijn Indische achtergrond ben ik opgegroeid met verhalen uit een andere cultuur en niet te vergeten Indisch koken en vooral eten! *Je vraagt niet hoe het met iemand gaat, maar of iemand al gegeten heeft.* Ik hou van verhalen vertellen, van muziek, van tekenen en schilderen en een oude liefde van mij; het poppenspel.

Inhoud workshop

Ik zie rond in de wereld en wat zien we dan? Welke verhalen willen verteld worden en op welke manier kunnen we de bekende vertelstof op de vrijeschool (een andere) kleur geven?

Doelstelling

We gaan op ontdekkingsreis. We leren met andere ogen en oren kijken en luisteren naar verhalen, waar we Machtige Min tegen komen, Sinbad en die slimme Anansi en Kantjil. We vinden een schatkist met verhalen uit andere culturen die ook kunnen aansluiten bij de ontwikkelingsfasen van kinderen. Laat deze workshop ter inspiratie zijn en misschien hervind je ook het plezier om verhalen te gaan vertellen van over de hele wereld.

Belangrijk: Neem je (prenten)boeken en verhalen mee die je aanspreken en die niet vanzelfsprekend in de boekenkast van jouw school staan. En stel jezelf de vraag: in hoeverre is dit een boek dat aansluit bij inclusiviteit?

Werkwijze van de workshop

We gaan uitwisselen op welke manier jij, juist door de verhalen die jij aanbiedt, een bijdrage kunt leveren aan een inclusiever wereldbeeld.

Doelgroep

Leerkrachten kleuters t/m klas 6 en het VO.

Aantal deelnemers

Minimaal 8

Maximaal 20

Workshop Welke beelden laten we spreken?

Door Annemarije van Putten

Vanaf september 2020 werk ik bij BVS–schooladvies als adviseur. Hiervoor ben ik 9 jaar werkzaam geweest als klassenleraar in het vrijeschoolonderwijs. Hier heb ik veel ervaring opgedaan in het lesgeven in combinatieklassen en ben ik in contact gekomen met het concept ‘de bewegende klas’. Naast het lesgeven kreeg ik de ruimte om mij te verdiepen in het taalonderwijs en heb ik mij ontwikkeld tot taalspecialist. Het vrijeschoolonderwijs ligt mij nauw aan het hart. Als adviseur van BVS–schooladvies richt ik mij aanvankelijk op het taalonderwijs, de Regenboogtraining, het begeleiden van leerkrachten in de praktijk en ben ik specialist bordtekenen.

Inhoud workshop

Het schoolbord wordt op de vrijeschool veel gebruikt. Vaak is deze voorzien van een of meerdere tekeningen die aansluiten bij de stof die op dat moment behandeld worden. Toch kennen de beelden die we tekenen ook een eenzijdigheid. Een bepaald perspectief wordt benadrukt en dat beeld laten we spreken tot de kinderen. We tekenen de kleuren die wij ons hebben gevormd bij het verhaal, maar wie zegt dat het er daadwerkelijk zo uit hoort te zien? Hoe zou het zijn als we bij een verhaal verschillende perspectieven belichten? In deze workshop gaan we dat ondervinden.

Doelstelling

Aan het eind van de workshop heb je één of meerdere tekeningen gemaakt bij een verhaal.

Werkwijze van de workshop

Kunstzinnig werken. We maken een tekening op zwart papier met bordkrijt.

Doelgroep:

Po + vo

Aantal deelnemers

Minimaal: 5

Maximaal: 15

Workshop Living Library – Kom in gesprek met een levend boek!

Door Jacqueline Leening

Vanaf januari 2022 werk ik bij BVS–schooladvies als adviseur. Na 32 jaar als leerkracht en intern begeleider in het vrijeschoolonderwijs en 7 jaar als docent aan de opleiding tot leraarondersteuner aan de Avans+ Hogeschool kan ik in deze functie aan de slag met wat ik het liefste doe: samen met onderwijsprofessionals gedurfd onderwijs ontwikkelen. Ik leerde in mijn onderwijsjaren dat verbinding de kern is van het vrijeschoolonderwijs; verbinding met kinderen, met ouders en met het docententeam. Het is mijns inziens een uitdaging om naast die verbinding ook juist de autonomie van het individu te bewaren.

Inhoud workshop

Voor deze conferentie heb ik contact gelegd met de organisatie Living Library, die geen boeken, maar mensen uitleent om te lezen of eigenlijk spreken. Het gesprek is een prachtig instrument om vooroordelen te slechten en nieuwe of andere inzichten te ontwikkelen. Onbekend maakt vaak onbemind, wie interesse in de ander heeft ontwikkelt andere inzichten. Met deze workshop kun je in gesprek met personen die je in het dagelijks leven niet zo snel zou spreken. Vijf levende boeken van de Living Library zijn in deze workshops aanwezig om met je in gesprek te gaan over onderwerpen rondom burgerschap. Zo kun je spreken over gender en seksualiteit, etniciteit, religie, sociale status en handicap.

Doelstelling

Kennis opdoen en ervaring vergroten, oordelen slechten, meningen nuanceren.

Werkwijze van de workshop

Er kunnen vijf personen per levend boek inschrijven. Je zit met vijf personen bij het levend boek en je gaat met elkaar en dit levend boek in gesprek. Wil je een idee hebben hoe het in zijn werk gaat lees dan over [de werkwijze van Living Library NL](#) of [kijk dit filmpje](#).

Doelgroep:

Po + vo: iedereen met belangstelling in het verhaal van de ander.

Aantal deelnemers

Minimaal 5, maximaal 25

Gezondmakend leiderschap

Door margreet bijsterveld

Mijn naam is Margreet Bijsterveld en vanaf 2021 werk ik als zelfstandige en coach, train, inspireer en adviseer ik leiders binnen het vrijeschoolonderwijs bij hun missie en taak. Na 11 jaar werkzaam te zijn geweest binnen het vrijeschoolonderwijs als schoolleider en uitvoerend bestuurder (Almere) zet ik mij in voor leiders binnen het onderwijs.

Vrijeschoolonderwijs wordt beschreven als 'gezondmakend onderwijs' vanuit een duidelijke bedoeling, specifieke visie en aanpak. Dit bijzondere 'gezondmakende onderwijs' vraagt m.i. dan ook om specifiek 'gezondmakend leiderschap'. Daar heb ik inhoud en vorm aan gegeven en wil ik leiders binnen vrijescholen mee inspireren en vormen. Juist nu, in deze tijden waar het 'gezondmakende aspect' steeds ter discussie staat.

Inhoud workshop

In deze workshop gaan we aan de slag met 'gezondmakend leiderschap'. We verkennen de denkrichting, het leidinggeven aan een organisatie met een sterke 'bedoeling, een 'wakkere leefwereld' en een duidelijke 'ondersteunende structuur'. Hoe zorg je ervoor dat 'de bedoeling' leidend blijft en dat niet de structuur bepalend wordt voor ons onderwijs? Hoe richt je dat in als schoolleider, hoe vergroot je autonomie van leerkrachten, waar richt je je aandacht op en waarop juist niet?

Met deze aspecten gaan we actief aan de slag en zo vindt je hopelijk inspiratie voor de tegenhanger van 'de waan van de dag', die ons in deze tijd soms zo in beslag lijkt te nemen. Het geeft mogelijk richting om vanuit 'de bedoeling' aan Vrijescholen leiding te geven, zodat leerkrachten het 'gezondmakend onderwijs' werkelijk kunnen vormgeven. Wil je eerder inspiratie? Lees dan het boek 'Verdraaide Organisaties' van Wouter Hart.

Doelstelling

Inspiratie vinden, kennismaken met begrippen en vormkracht opdoen voor en over 'gezondmakend leiderschap'.

Werkwijze van de workshop

Samen met collega's verkennen we actief wat 'gezondmakend leiderschap' van ons vraagt en waar we het verschil kunnen maken.

Doelgroep

Directies/bestuurders/teamleiders Po + Vo

Aantal deelnemers

Minimaal 4, maximaal 15